

Miljø- og Ligestillingsministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

1. november 2024

Journal 2024-1639

Høringsvar: vedr. udkast til bekendtgørelse om visse krav til emballager, udvidet producentansvar for emballage samt øvrigt affald, der indsamles med emballageaffald (emballagebekendtgørelsen) – journal 2024-1639

Dansk Retursystem takker for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til emballagebekendtgørelsen.

Dansk Retursystem driver det danske pant- og retursystem for drikkevareemballage i henhold til særskilt regulering og er derfor undtaget emballagebekendtgørelsen, hvilket vi også noterer os tydeligt fremgår af § 2. Med 25 års erfaring i at drive et udvidet producentansvar for emballage efter cirkulær økonomiske principper finder vi det imidlertid relevant at afgive høringssvar.

Mulighed for at pantsystemet løfter producentansvaret for emballager i naturlig tilknytning til emballager omfattet af Pantbekendtgørelsen

For at lette den administrative byrde, for producenter og importører af drikkevareemballage med pant, kan der i forbindelse med implementeringen af udvidet producentansvar, skabes mulighed for, at lade Dansk Retursystem bistå bryggerierne med at varetage deres udvidet producentansvar for sekundære og tertiære emballager, herunder tilbagetagningsordninger i umiddelbar tilknytning til emballager omfattet af Pantbekendtgørelsen. Kategorier i naturlig forlængelse af drikkevareemballage i pantsystemet er f.eks. transportemballage såsom kasser, paller, film, folier og pap.

Engangsemballager kan også håndteres indenfor en lukket, kontrolleret kæde

Det danske pant- og retursystem favner både genpåfyldelige flasker og engangsemballager, og begge kategorier håndteres i en lukket, kontrolleret kæde. Mens de genpåfyldelige emballager vaskes og genpåfyldes af bryggerierne, genanvendes engangsflasker og dåser til nye drikkevareemballage via Dansk Retursystem, hvorved der opnås de bedste miljø- og klimareultater til gavn for cirkulær økonomi.

I forlængelse heraf finder Dansk Retursystem det derfor også afgørende, at definitionen af 'Produktcyklus inden for en lukket og kontrolleret kæde' i § 3, stk. 36, ikke begrænser sig til alene at omfatte genbrugsemballager, som det er tilfældet i det foreliggende bekendtgørelsesudkast, men derimod bredes ud til også at favne genanvendelige emballager, som indsamles via producentetablerede tilbagetagningsordninger. I lighed med pantsystemets genanvendelse af flasker og dåser i et closed loop, kan en tilbagetagningsordning på et specifikt emballageområde understøtte cirkulære materialekredsløb, som bevarer emballagematerialernes kvalitetsmæssige udgangspunkt til gavn for fortrængning af jomfruelige råstoffer. På

den baggrund anbefaler Dansk Retursystem, at ministeriet justerer definitionen, således, at også genanvendelige engangsemballager i en lukket tilbagetagningsordning nævnes under definitionen af lukket, kontrolleret kæde.

Begræns muligheden for at sende plastkasser til forbrænding

Indførelsen af udvidet producentansvar for emballager har blandt andet til formål at fremme cirkulære økonomi. En af de væsentlige forudsætninger herfor er design af emballager, som er lette at genbruge eller genanvende, så ressourcerne forbliver i det tekniske eller biologiske kredsløb.

Det vækker derfor undren, at der i §10, gives mulighed for at plastkasser og plastpaller - der ikke længere kan genbruges – må sendes til forbrænding, idet ressourcen herved går tabt med øget klimabelastning til følge. Forbrænding bør udelukkende være mulig for plastkasser, hvor et tidligere indhold af miljø- og sundhedsproblematisk kemikalier medfører en u hensigtsmæssig forurening af den genanvendte plast og herved ødelægger den cirkulære økonomi for den pågældende plastfraktion.

Dansk Retursystem vil i lyset heraf foreslå, at der stilles krav om, at forbrænding udelukkende er tilladt for plastkasser, hvis det kan godtgøres, at genanvendelse ikke er muligt grundet kemikalieforurening.

Understøt de danske affaldspiktogrammer

Såfremt producenter og importører ønsker at mærke deres emballager i forhold til materialets art, skal de i henhold til § 18 gøre brug af trekantsymboler og tal listet i bilag 4, hvilket er en videreførelse af kravene i bekendtgørelse 1271 af 6. juni 2021. Symbolerne er udbredt i en række andre medlemsstater, og tilgangen giver derfor god mening.

På samme vis er det oplagt også at bringe de danskudviklede affaldspiktogrammer¹ i spil, som er udviklet af Miljøstyrelsen i samarbejde med en lang række aktører, herunder Dansk Retursystem. Piktogrammerne er p.t. frivillige at anvende, men bliver mere og mere udbredte på såvel emballager som affaldsspande. Piktogrammerne kan understøtte korrekt sortering blandt borgere og virksomheder og bør på samme vis være obligatoriske, hvis producenter og importører ønsker at mærke deres emballager i forhold til sortering. Et sådan krav vil sikre, at der ikke introduceres nye sorteringsmærker, som kan så tvivl om de nævnte piktogrammer og skabe forvirring blandt borgere og virksomheder om korrekt sortering.

Dette understøttes også af emballageforordningens præambel og artikel 12, litra 1, som vedrører harmonisering af mærkning med piktogrammer for at lette affaldssortering for forbrugere.

Ligebehandling for tilbagetagningsordningers indsamling ved husholdningen

I relation til producenters egne tilbagetagningsordninger fremgår det, at producenter med tilbagetagningsordning for engangsemballager ikke må indsamle disse ved husholdningerne (§ 66 stk. 3), medmindre det finder sted samtidig med levering af et nyt produkt (§ 66 stk. 4).

¹ Piktogrammer

Dansk Retursystem tolker formuleringen, således at reglerne ikke gælder genbrugsemballager, som dermed godt må indsamles direkte ved husholdningen – også selvom det sker uden levering af nyt produkt. Denne forskel på tilbagebetalingsordninger for engangsemballager og genbrugsemballager i forhold til indsamlingen ved husstanden virker skævvridende. § 66, stk. 3, bør ændres med henblik på at sikre ligebehandling mellem de to emballagetyper.

Dansk Retursystem finder det afgørende, at et obligatorisk medlemskab af kollektive ordninger for engangsemballager ikke underminerer incitamentet til at etablere tilbagetagningsordninger. Hvis ikke ligebehandlingen mellem genbrugs- og engangsemballager sikres, vil dette medvirke til, at der netop ikke er incitament for producenter af engangsemballager til at etablere en tilbagetagningsordning.

Miljøgraderet bidrag og designkriterier skal understøtte cirkulær økonomi

I bekendtgørelsens bilag 14 fremgår kriterier, metode og størrelsesforhold for graduering af bidrag for emballage. Der opereres med tre niveauer; grøn, gul og rød, hvor emballager placeret i rød automatisk fx pålægges et tillæg på 35% af den beregnede omkostning til håndtering af den specifikke emballage. Denne merbetaling overføres herefter til emballager i grønt niveau som en form for bonus. Dog skal producenter og importører af 'grønne' og 'gule' emballager betale mindst 20% af den reelle omkostning til håndteringen af den pågældende emballage i den respektive kategori.

I pantsystemet dækker enhver emballage sin egen omkostning. Det betyder, at design, der på den ene eller anden måde udfordrer genanvendelsen og dermed indebærer en højere sorteringsomkostning og/eller lavere indtægt fra salg af emballagen til genanvendelse, pålægges et cirkulært økonomisk tillægsgebyr. Gebyrerne, som alle er beregnede, godkendes af Miljøstyrelsen og varsles i markedet i god tid forud for ikrafttrædelse.

Gebyrer i pantsystemet er således også graderet efter miljø i form af cirkulære økonomiske tillægsgebyrer, og Dansk Retursystem støtter derfor logikken om, at omkostningerne afspejler emballagens miljøprofil. Spørgsmålet er imidlertid, om emballagebekendtgørelsens principper for betaling og honorering i tilstrækkeligt omfang vil understøtte fremdriften af de mest miljøoptimale emballager i grønt niveau. Dels fordi det økonomiske incitament for at designe til grønt niveau afhænger af, at der fortsat er emballager, som indplaceres på rødt niveau. Dels fordi modellen også rummer mulighed for at tildele emballager i gult niveau en bonus.

På den baggrund vil Dansk Retursystem anbefale, at modellen miljøgraderet bidrag evalueres efter et par år med henblik på at vurdere, om den i tilstrækkeligt omfang sikrer omstilling af markedet til cirkulær økonomiske emballager.

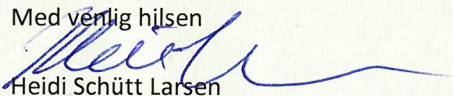
Dansk Retursystem har desuden følgende bemærkninger til de materialespecifikke kriterier:

- **Ufarvet plast bør fremmes:** For såvel fleksibelt plast som hård plast og hård PET gælder det, at formuleringen 'tilsat farve uden indhold af carbon black' ikke bør optræde i grønt niveau, idet ufarvet, transparent plast udgør en højere værdi og er lettere at genanvende. Ufarvet plast bør derfor generelt prioriteres over farvet plast, medmindre indholdet kræver en indfarvning.

- **Lim kan også påvirke genanvendelsen af plast:** Lim og vaskbarheden heraf fremgår som kriterie under glas men ikke under plast. Lim kan imidlertid også være problematisk i forbindelse med genanvendelse af plast, hvorfor designparameteret også bør indgå i kriteriesæt for plast.

Dansk Retursystem står naturligvis til rådighed i forhold til at uddybe høringssvaret og dets indhold.

Med venlig hilsen



Heidi Schütt Larsen

Vicedirektør og direktør for cirkulær økonomi